

L'estat de la situació en salut mental del districte de Ciutat Vella

Valoracions des de la Taula de Salut Mental

Barcelona, 25 de Maig de 2018

**Ajuntament
de Barcelona**

Les visions expressades en aquest document de treball responen a les propostes de les persones participants a la Taula de Salut Mental del Districte de Ciutat Vella i de l'estructuració de la Secretaria Tècnica de la Taula. Per tant, no necessàriament representen a l'Ajuntament de Barcelona o al seu equip tècnic.

Spora Sinergies SCCL

<http://www.spora.ws>

.....

1. Introducció

Aquest és un document de treball fruit d'una valoració compartida pels membres de la Taula de Salut Mental (TSM) de Ciutat Vella. L'objectiu d'aquest anàlisi de la situació en salut mental al districte és:

- Elaborar, de manera compartida amb tots els membres de la TSM, una valoració sobre la situació de salut mental del districte de Ciutat Vella.

Aquest document no pretén ser una representació ideal o una diagnosi exhaustiva sobre la situació de salut mental del districte. Entenem que la realitat de la salut mental del districte és més ampla i complexa que el que s'exposa en la imatge que aquest document mostra sobre la salut mental.

El valor d'aquesta imatge sobre el districte rau en el fet que s'ha elaborat de manera conjunta amb els diferents membres de la TSM. I, per tant, exposa aquells punts comuns sobre els quals totes les persones participants estan d'acord vers l'estat de la situació del districte.

Entenem que l'estat de la situació en salut mental que poden percebre i conèixer els membres de la taula no s'esgota en aquest document. Aquest informe mostra allò que ha emergit d'una sessió de treball i que s'ha consensuat de manera grupal. Així mateix, tampoc pressuposem que les situacions que es presenten en aquest document tenen perquè tenir un caràcter perpetu i immutable.

Finalment, aquest document pretén ser una referència des la qual es puguin pensar i definir accions que es podrien realitzar al districte per part de la Taula de Salut Mental a partir de la constitució de comissions operatives de treball.

2. Resum de les necessitats i oportunitats al districte

ACCÉS A LES NECESSITATS BÀSIQUES

- La dificultat d'accés als recursos socials
- La pèrdua d'habitatge dels veïns/es del barri
- La dificultat d'accés i vinculació als serveis de Salut Mental de la població migrada

PERSPECTIVA I ENFOCAMENT DELS SERVEIS

- La falta d'abordatge de la diversitat de violències
- La manca de formació en interculturalitat i interseccionalitat per part dels/les professionals de l'àmbit de la salut mental
- La fragmentació del treball en els serveis de Salut Mental
- La dificultat de gestió de la confidencialitat de dades

ATENCIÓ A INFANTS, JOVES I FAMILIA

- La manca de detecció i tractament de l'abús sexual infantil
- La dificultat per detectar joves amb addiccions
- La manca d'articulació dels programes i recursos que treballen per i amb els joves del districte
- El xoc cultural i generacional entre els fills/es i els seus progenitors, en algunes famílies migrades
- La manca d'una xarxa de suport de la Gent Gran del districte

ADDICCIONS

- Detecció d'un augment de consum de *SHABU* al districte

3. Situacions de salut mental destacades

A continuació, explicarem les diferents situacions problematitzades que s'han destacat a una de les sessions de treball de la Taula de Salut Mental. S'han destacat 14 situacions problemàtiques al districte. A continuació, s'exposen totes elles.

3.1. La dificultat d'accés a recursos socials

La TSM detecta una dificultat al districte relacionada amb **l'accés a recursos socials** per part de les persones ateses dins la Xarxa de Salut Mental, especialment, als recursos d'habitatge, però també a recursos de l'àmbit laboral, els recursos econòmics,... Per exemple, es detecta una dificultat per les persones ateses a la xarxa de SM d'accedir a la prestació de la Renta Garantida.

El tractament en Salut Mental i addiccions es complica per la dificultat d'accés als recursos socials, fet que aboca a aquestes persones, un cop han millorat en el tractament, a la mateixa situació i context de partida i dificulta la millora.

En aquest sentit, la TSM considera fonamental poder garantir una estabilitat socioeconòmica que permeti mantenir la qualitat de vida de les persones, especialment, en el que fa referència a l'accés als recursos d'habitatge, posant de manifest **una manca de pisos i places de llar residència properes al seu entorn**, així com de recursos promotors de la vida independent, com seria disposar d'habitatges "normalitzats"¹ al districte accessibles a les condicions, necessitats i capacitat econòmica de les persones ateses, complementats amb el programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar.

Un segon recurs social en el que es detecta una certa dificultat és en la **regulació de la situació legal** de les persones ateses a la XSM. Aquesta manca de regularització dificulta l'accés a certs recursos socials. En aquest cas, des dels Serveis s'atén a tota persona que hi accedeix però, a nivell laboral i econòmic, genera dificultats per obtenir i accedir a certs recursos laborals o de vivenda i, en conseqüència, certes problemàtiques socials.

Agents implicats

Els agents implicats són tots els recursos de Salut Mental i addiccions, Serveis Socials, Oficina d'Habitatge, EAIA, Serveis d'inserció laboral, SAIER, les xarxes laborals de cada barri que existeixen al districte (són xarxes d'orientació i inserció laboral que existeixen als barris).

Oportunitats

Al districte hi ha molta riquesa de teixit en els barris, a més d'una xarxa laboral que permet conèixer les realitats i potencialitats de cada context.

¹ Amb la paraula "normalitzats" es fa referència als pisos en finques no exclusivament destinades a persones amb diversitat funcional o trastorn mental, com es el cas de les llars residència, amb l'objectiu comunitari de produir una convivència real de persones diferents i diverses al districte.

3.2. La pèrdua d'habitatge dels veïns/es del barri

Des de la TSM es detecta una segona problemàtica relacionada amb l'habitatge. En aquest cas, fa referència a la **pèrdua d'habitatge i l'estrès associat** a aquest procés que, fins i tot, pot desencadenar el desenvolupament d'una malaltia mental.

Es tracta, doncs, d'un procés d'assetjament que es viu al districte perquè els veïns i les veïnes marxïn dels seus domicilis.

La manera de dur a terme aquest **assetjament pot tenir diferents formats** com, per exemple, pressionar als veïns/es perquè abandonin els domicilis, augmentant el preu del lloguer o llogant les vivendes sense fer tasques de manteniment requerides (aigua, llum,...) creant, fins i tot, malalties físiques. Tot això, provoca un estrès a tota la família.

La TSM detecta que aquest és un problema molt greu que està desencadenant molta malaltia mental. La gent està patint molt al districte per aquest motiu. I, per això, algunes persones acaben sent ateses per la Xarxa de Salut Mental.

Agents implicats

Els agents implicats en aquesta situació són totes les persones del districte, tota la població. Pot afectar a qualsevol col·lectiu i a tota la població en general: menors, famílies, gent gran...

Serveis implicats: Escoles, Serveis Socials, Oficina d'habitatge, CSMA, CSMIJ.

Oportunitat

Es considera que no s'ha de treballar a nivell tècnic, sinó que és un tema que cal abordar des de la política, creant polítiques públiques de regulació del preu del lloguer, per exemple. Per tant, no es detecta cap oportunitat i, al mateix temps, es detecten moltes possibles oportunitats si hi ha un compromís polític per millorar aquesta situació al districte.

3.3. La manca de detecció i tractament de l'abús sexual infantil

La TSM mostra una preocupació especial en relació amb la **prevenció, la detecció i el tractament de l'abús sexual a la infància**, ja que es detecta que, al districte, hi manquen tots tres procediments. És a dir, la problemàtica és que no es fa prevenció i, degut a això, hi ha més casos d'abús infantil que no es detecten (queden silenciats) o que es detecten de manera tardana quan ja afecta, de manera major, a la SM de la persona en l'etapa adulta.

Es considera que manca prevenció i detecció de l'abús sexual durant la infància. La problemàtica rau, doncs, en que **l'abús sexual patit a l'etapa infantil no es detecta fins a l'edat adulta** quan la persona accedeix a la Xarxa de Salut Mental d'adults, cosa que dificulta el seu tractament.

La TSM detecta que aquesta és una necessitat que afecta a tot Catalunya i, segurament, a tot Europa i al món sencer però, en qualsevol cas, el que és segur és que el districte de Ciutat Vella està afectat per aquesta problemàtica.

Agents implicats

Aquest treball, doncs, quedaria vinculat a tots els agents implicats, de de l'àmbit educatiu fins a la Xarxa Salut Mental. En concret, els agents implicats són: el servei de Pediatria, els centres educatius, Serveis Socials, CSMIJ, xarxa XTEC de la Generalitat de Catalunya (té molts recursos que estan disponibles a la xarxa), espais educatius no formals, CDIAP Ciutat Vella i els Serveis

Mentals d'Adults que, més que per la prevenció que puguin fer, són agents implicats en tant a l'abordatge que fan dels antecedents quan es detecten casos d'aquesta tipologia en el seu servei.

Oportunitats

Es detecta que els **centres educatius** són una oportunitat per fer la sensibilització, la conscienciació i la detecció de l'abús infantil, ja que hi ha una sensibilitat especial amb el tema i perquè és un espai on hi ha molts infants junts. En aquest sentit, els centres educatius són una oportunitat per poder fer sensibilització entesa com un procés d'apoderament dels infants sobre aquest tema.

Per altra banda, al districte també hi ha **moltes entitats que atenen als infants** dels districte fora de l'horari escolar la qual cosa permet, també, poder dur a terme aquesta prevenció i detecció. En concret, la Xarxa d'Atenció a Famílies i Infants del Raval (XAFIR) ha elaborat un informe sobre "Relacions abusives entre menors" que està relacionat amb aquest tema.

Una altra oportunitat que es posa de manifest és que el Departament de Salut està elaborant un nou **protocol de maltractaments a la infància** que consciencia molt als professionals de la salut per poder fer la detecció, l'abordatge i els circuits per tractar aquests casos.

Es detecta també que des del servei del CDIAP de Ciutat Vella s'ha treballat molt aquest tema com un tema prioritari.

En l'àmbit del lleure també s'ha fet ressò a tota la ciutat sobre aquesta problemàtica per tal de poder fer un treball en xarxa i poder detectar els maltractaments infantils i en l'adolescència el més aviat possible.

Des de l'MPD i, a nivell de ciutat, s'està elaborant un estudi per poder donar visibilitat als maltractaments i abusos a persones amb discapacitat física i trastorn mental. El fet de recollir aquestes dades es considera una oportunitat per poder fer la prevenció.

3.4. La falta d'abordatge integral a les diverses situacions de violència

La TSM detecta, ampliant el paraigües de la violència i l'abús sexual infantil del punt anterior, una manca d'abordatge compartit per tal de **fer front a les diferents tipologies de violències** que es poden donar al districte com pot ser la problemàtica de la violència als centres educatius (bullying), la violència institucional (falta de recursos bàsics, gestió neoliberal de l'habitatge...) o la violència dins de la família.

En aquest sentit, aquest abordatge necessitaria tenir un **enfocament més general** al voltant de la violència, dels drets i de la comunicació entre les persones, ja que hi ha molts recursos, serveis i professionals per atendre les violències però manca una vinculació afectiva, significativa i que perduri en el temps entre les persones ateses i els professionals.

Aquest abordatge que manca no pretén minimitzar la problemàtica de cada tipologia concreta de violència però sí que pretén concebre i reflexionar sobre la **manera de poder-se defensar davant qualsevol violència i sobre els drets** que es tenen com a persones.

Les violències que la TSM de Ciutat Vella detecta com prioritàries per abordar-les de manera global són **l'abús sexual infantil, la violència psicològica, la violència física o el maltractament familiar que es dona dins de la família i que es detecta als centres educatius** (ja hi ha un protocol que s'activa a les escoles quan hi ha aquest maltractament. El tema de la violència

institucional quedaria, en certa manera, al marge, malgrat es posa de manifest que també existeix al districte.²

La problemàtica davant d'això és que totes aquestes violències quedin silenciades, sense tenir cap **registre fiable per a comptabilitzar** quina és la magnitud de la tragèdia i sense fer un abordatge conjunt i compartit entre tots els agents del districte.

Agents implicats

Aquesta necessitat està vinculada i implica a tots els agents del districte de Ciutat Vella perquè parla de poder articular accions des d'un abordatge compartit i global.

Oportunitat

Una de les oportunitats que hi ha sobre aquest abordatge global és la pròpia Taula de Salut Mental del districte per l'amplitud i la potència de representar tots els agents que actuen al territori. Aquesta taula permet pensar i articular accions de gran envergadura i més globals, sense deixar d'enfocar de manera separada i particular totes i cadascuna de les violències que existeixen com l'abús sexual o el bulling.

El Consorci d'Educació i la Generalitat han establert un protocol de detecció del Bulling que s'activa a les escoles quan es detecta que hi ha qualsevol tipologia de maltractament. Des de l'EAP es fa l'acompanyament del mateix, es contacte amb la família, és a dir, hi ha tot un circuit que s'activa.

3.5. La manca d'una xarxa social de suport a la Gent Gran

La TSM detecta que hi ha molta gent gran al districte de Ciutat Vella que es veu afectada per la **desvitalització de la xarxa social de barri**. Aquest fet influencia en el fet que aquestes persones grans es quedin soles i aïllades a casa sense xarxa social que li pugui fer suport.

Agents implicats

Els agents implicats són totes aquelles persones que treballen en serveis que donen atenció a aquestes persones grans: comerços, biblioteques, CAPS (atenció domiciliària), serveis que presten visites a les llars, Serveis Socials, educadors del programa Radars,...

Oportunitat

La TSM apunta el programa Radars de l'Ajuntament de Barcelona com una oportunitat per abordar aquesta problemàtica de la manca de suport a la gent gran.

3.6. La dificultat per detectar joves amb addiccions

Una altra necessitat que es detecta al districte està relacionada amb la manca de detecció de casos de joves que tenen una addicció, ja sigui a substàncies tòxiques o a les noves tecnologies.

La franja d'edat que s'acota sota el concepte "joves" és des dels 12 anys als 35.

² Si no hi ha un abordatge global i general, qualsevol tipologia de violència que queda invisibilitzada genera un **malestar en la persona, un procés de re-victimització i un sentiment de solitud** davant la mateixa que la pot portar a un (intent de) suïcidi, essent per aquesta persona una de les millors solucions que considera que té. Per tant, **el suïcidi** es considera una possible resposta/sortida davant la violència tant escolar, familiar o institucional.

Una de les problemàtiques rau en la dificultat de detectar casos d'adolescents i joves que queden totalment **aïllats als seus domicilis per causa d'una addicció tecnològica**. Normalment, la detecció es fa per absentisme del o la jove al centre educatiu però, a nivell de serveis de Salut Mental, és molt difícil accedir a ells i elles. És difícil de detectar i de treballar.

Una segona problemàtica és la dificultat de tractar **adolescents que consumeixen tòxics**, ja que hi ha una manca de recursos al districte que puguin atendre aquests casos de manera específica.

Agents implicats

Els agents implicats són la família, els centres educatius, EAP, Serveis Socials, el CSMIJ, EMSE, Equips d'Atenció Primària de Salut (tant d'adults com pediàtrics), tots els programes de joves que hi ha al districte, el CAS Horta, els educadors de carrer, el Servei D'orientació a les Drogues...

Oportunitat

Una de les oportunitats existents és la referència de l'experiència pilot al districte de Sant Martí del *Servei per la promoció de la convivència*. Aquest servei atén els possibles conflictes a l'espai públic i, per tant, l'abordatge de solucions,... Aquest servei està coordinat amb l'equip de l'Aquí t'Escoltem i el CSMIJ, acollint una perspectiva de treball d'habitar i intervenir als espais naturals dels i les joves, respectant la seva cultura i normativa (la "cultura" dels joves de consum al carrer).

Es posa de manifest també el recurs del CAS Horta on hi ha un servei d'intervenció per joves amb problemes de consum que dóna servei a tota la ciutat.

Una altra oportunitat detectada és al **Centre SPOTT** que també treballa amb adolescents amb problemes amb el consum de tòxics.

3.7 La manca d'articulació dels programes i recursos que treballen per i amb els joves del districte

La TSM a Ciutat Vella destaca que hi ha molts serveis i programes destinats a treballar amb i pels joves al districte. Tanmateix, tots **aquests serveis no sempre estan vinculats i articulats**, establint una forma de treball força parcialitzada. Per això, es detecta que **caldría una articulació més eficaç** d'aquests recursos per tal que es puguin aprofitar bé.

Es posa sobre la taula que, tot i que hi ha un gran ventall de recursos i serveis, aquests no es solapen ni competeixen, tot i que sí que caldría buscar la manera per a que s'articulin millor.

3.8 La manca de formació en interculturalitat i interseccionalitat per part dels/les professionals de l'àmbit de la salut mental

La TSM posa de manifest que al districte de Ciutat Vella **manca una formació en perspectiva d'interculturalitat i interseccionalitat** per part dels i les professionals de l'àmbit de la salut mental, ja que és un territori amb molta diversitat cultural. Es té la sensació que ens molts casos els recursos en salut mental no atenen a la població tenint en compte aquestes perspectives i això repercuteix en el no reconeixement de la igualtat de drets (tant des dels/les professionals com els i les usuàries), per exemple, o en la manca d'atenció a la heterogeneïtat de coneixement que aporta

la diversitat cultural. El que acaba passant és que es **perceben prejudicis associats a certs col·lectius** que no afavoreixen una adequada atenció a la salut mental.

També es posa de manifest que, a aquestes dues perspectives (interculturalitat i interseccionalitat), caldria afegir també la **perspectiva decolonial**, és a dir, tenir en compte que els i les professionals sovint ens regim per uns marcs de pensament i unes pràctiques colonials cap a certes cultures i que això pot generar actituds racistes.

Agents implicats

Tots els agents que formen part de la xarxa d'entitats que treballen en Salut Mental i Interculturalitat a Ciutat Vella: CMSA, CSMIJ, Serveis Socials, Tot Raval, SAFIR, Barcelona Interculturalitat, el CEA (Centre d'Estudis Africans), SATMI,...

Oportunitat

En el territori hi ha una gran xarxa d'entitats que treballen la interculturalitat i la interseccionalitat. Des del programa Barcelona Interculturalitat posen a l'abast de la TSM les dades actualitzades que es poden fer servir per a elaborar uns indicadors de la diversitat cultural al districte.

També es fa referència a un curs online que ofereix la Vall d'Hebron sobre aquesta temàtica, tot i que es remarca que es tracta d'un curs de pagament.

Una altra oportunitat que es detecta és que, des del Programa Barcelona Interculturalitat, s'ofereixen formacions "a demanda" sobre els temes que es puguin considerar rellevants. Es comenta que ja s'ha dut a terme una formació específica sobre aquest tema en el marc del Circuit de violències sota una demanda concreta que es va detectar. En l'àmbit Salut Mental i Interculturalitat no s'ha fet cap formació i podria ser una oportunitat per fer-la si existeix la demanda.

3.9. El poc coneixement dels propis drets com a usuaris/es

La TSM mostra una certa preocupació pel **poc coneixement que tenen els usuaris/es dels seus propis drets**. És a dir, la gent que pateix una malaltia mental, a vegades, no coneix els seus propis drets i això pot dificultar el seu apoderament.

Aquest fet es pot agreujar en el cas de les persones migrades però es posa sobre la taula que és una mancança de tota la població, en general.

Agents implicats: Oficina per la No Discriminació, totes aquelles entitats que treballen amb persones afectades per malalties mentals: CSMA, SATMI, Centres d'Atenció Primària en Salut, Centres Oberts per persones amb trastorns mentals, Associacions de Persones amb malalties mentals, Oficina per la No Discriminació,...

Oportunitat: al districte hi ha l'existència d'associacions de persones amb malalties mentals (es pot especificar les que estan implantades al barri), Radio Nikosia, la Oficina per la No Discriminació...

3.10. El xoc cultural i generacional entre els fills/es i els seus progenitors, en algunes famílies migrades

La TSM detecta certes dificultats a l'hora de treballar amb algunes famílies migrades quan apareix un xoc cultural entre els progenitors i els seus fills o filles. La problemàtica rau en determinades situacions que experimenten els fills/es, en què la cultura majoritària i el context cultural familiar poden xocar.

En aquest sentit, s'han detectat situacions en què els valors dels diferents contextos culturals generen un desencaix, que pot provocar malestar entre les famílies i generar conflictes que repercuteixen en la salut mental dels joves.

Es posa com a exemple la pràctica de concertació matrimonial, en aquells casos en què no existeix consentiment per part de les filles o hi ha divergències al voltant del projecte vital volgut per famílies/fills.

Agents implicats

Els agents implicats en aquesta problemàtica són els instituts del districte i centres d'educació no formal, Serveis Socials, centres on es realitzen activitats esportives, CSMIJ i serveis de pediatria.

Oportunitat

Es detecta com una oportunitat la sensibilitat social que hi ha al districte envers aquest tema, promoguda per entitats que ja treballen en el districte. Per exemple, existeix un programa a l'institut Miquel Terradell que treballa amb joves d'origen pakistanès. També es poden implicar les associacions de nouvinguts.

3.11. La dificultat d'accés i vinculació als serveis de Salut Mental de la població migrada

Des de la TSM es considera que Ciutat Vella és un districte molt divers en necessitats d'atenció en salut mental i compta amb diferents recursos que atenen aquesta diversitat en totes les seves fases: prevenció, detecció, recuperació, etc.

Tot i així, es detecta un problema en **l'accessibilitat als serveis per part de la població nouvinguda** que podria estar relacionada amb el concepte mateix de "malatia mental".

Més enllà de l'accessibilitat, la divergència en el concepte de Salut Mental també pot generar problemes en altres aspectes com pot ser la **interrupció de l'assistència**, per part de les persones usuàries, quan no es comparteix la mateixa visió de la problemàtica.

En aquest sentit la necessitat rau en la importància **d'aproximar-se al concepte de salut mental des de la diversitat cultural** del districte i posar sobre la taula "què s'entén per salut mental", assumint i respectant la mirada que es pot fer des d'altres cultures.

Per tal de poder assumir, respectar la diversitat cultural i poder fer intervencions sorgeix una altra necessitat vinculada relacionada amb la posada en comú de les diverses aproximacions conceptuals, arribant a un **compartir llenguatges i conceptes**.

Es posa com a exemple *la dificultat que pot tenir una persona de Senegal amb problemes de salut mental per arribar a un servei especialitzat de Salut Mental perquè el concepte de Salut Mental al Senegal, segurament, dista molt del que s'entén aquí a Barcelona.*

La TSM constata com el tema de la interculturalitat afegeix més dificultat a aquest llenguatge no comú, ja que el concepte de salut mental està molt estigmatitzat i té diferents estigmes segons les diferents cultures.

En els recursos d'assistència primària (CAP, inserció laboral) també és important poder fer un filtratge i una derivació tenint en compte aquesta diversitat a l'hora d'entendre què és la salut mental.

En aquest sentit, es té la sensació que, en el procés migratori, el procés d'acollida es cuida especialment, però la següent fase que té a veure amb el procés de ciutadà/na de ple dret i tots els recursos i serveis dels que disposa, es deixa més de banda.

Agents implicats

Els agents implicats en aquesta situació són Serveis Socials, CAP, CSMA, CSMIJ, entitats del districte, centres educatius, EAP, Atenció Primària en Salut.

Oportunitat

En el territori existeixen molts recursos per a diferents perfils que atenen en fases diferents: prevenció, detecció, recuperació, etc. En aquests recursos hi ha professionals i metodologies de treball diverses. També hi ha experiències en processos col·laboratius.

A més a més, la centralitat del territori (fàcil d'accedir, fàcil per moure's...) i la cultura de proximitat poden ser una oportunitat de treball.

3.12. La fragmentació del treball en els serveis de Salut Mental

La Taula de Salut Mental detecta una necessitat al districte relacionada amb la fragmentació i parcialització dels serveis, ja que no tots els dispositius saben on comença i on acaba el marc d'actuació i amb quins agents es relaciona cada servei. És a dir, *tots els dispositius haurien de tenir definits els seus targets d'intervenció i quins són els col·laboradors propers; saber identificar en el territori quins són els agents que poden prioritzar, sabent qui fa què i dient amb qui s'interrelaciona quan diu "jo fins aquí arribo".*

Per altra banda, quan intervenen diferents serveis en un mateix cas, de vegades, el llenguatge que s'utilitza no és el mateix, per exemple, els serveis d'inserció laboral, els de salut o els serveis socials tenen perspectives i llenguatges que no sempre són els mateixos.

Agents implicats: No es descriuen.

Oportunitat

La Taula de Salut Mental es descriu com una oportunitat així com l'entitat Obertament, que ja treballa en el territori i té una mirada intersectorial pel que fa a l'estigma en salut mental.

Es detecta que una de les oportunitats i necessitats seria fer un programa conjunt des d'una perspectiva intersectorial entre la xarxa antirumors, Interculturalitat i l'entitat Obertament per poder

afrontar la reducció de l'estigma i construir un llenguatge comú que posi al centre la persona, més enllà del professional, el servei i la seva coordinació. Incorporar, doncs, el subjecte actiu i de drets.

3.13. La dificultat de gestió de la confidencialitat de dades³

La TSM de Ciutat Vella posa de manifest que les persones amb problemes de salut mental, habitualment, **han de passar per molt serveis diferents, que comparteixen les seves dades.**

La necessitat és diversa, ja que, per una banda, es pot produir un **cansament i un desgast emocional** de la persona usuària que, constantment, ha d'explicar i exposar el seu cas (amb tot el que comporta). Per altra banda, també es veu la necessitat de garantir en tots els casos el fet de tenir un **referent de cas que gestioni la circulació d'aquestes dades i en garanteixi la confidencialitat.**

Per tant, respecte a aquest tema apareixen dues problemàtiques que no estan resoltes:

- **Garantir la confidencialitat de les dades:** les dades que es gestionen en salut mental són molt sensibles i l'usuari/a ha de tenir la seguretat que es tractaran amb confidencialitat.
- **Compartir les dades respectant la confidencialitat:** per tal que la persona no hagi d'explicar el seu cas en cada un dels serveis on és tractada cal que les dades es comparteixen de manera adequada.

En aquets dos aspectes es detecta una necessitat que no està ben gestionada ja que *hi ha pacients que es queixen d'haver d'explicar el seu cas moltes vegades i altres pacients es queixen de que quan ho han explicat s'ha escampat a tothom.*

És un tema important que mereix una resposta de treball en xarxa i de manera coordinada.

Agents implicats:

Els agents implicats són tots els i les professionals i personal de gestió de la Xarxa de Salut Mental del districte.

Oportunitat

En el circuit de violència masclista el protocol que cal seguir per a garantir la confidencialitat de les dades està molt clar i podria ser un referent.

3.14. La detecció d'un augment de consum de *SHABU* al districte

Una darrera necessitat que sorgeix en el debat de la sessió és la sensació que té la TSM en la problemàtica concreta de l'augment consum de "SHABU" (metanfetamina cristallitzada) al districte. El consum de *Shabu* a Ciutat Vella és una pràctica associada (i molt estesa) entre la comunitat filipina, tot i que també es dóna el seu consum entre altres grups i col·lectius.

Les conseqüències del consum d'aquesta substància poden ser molt devastadores per la salut, comportant problemes físics, mentals i de desestructuració social.

³ Aquest punt es relaciona amb el punt 3.9 del mateix informe

La TSM percep aquesta pràctica com una problemàtica que pot estendre's ràpidament i, per això, és important fer-ne prevenció i detecció.

Agents implicats: No es descriuen

Oportunitat

L'agència de Salut Pública està treballant sobre aquest tema. Es va fer un estudi que està disponible i s'estan implementat ja les línies d'acció.